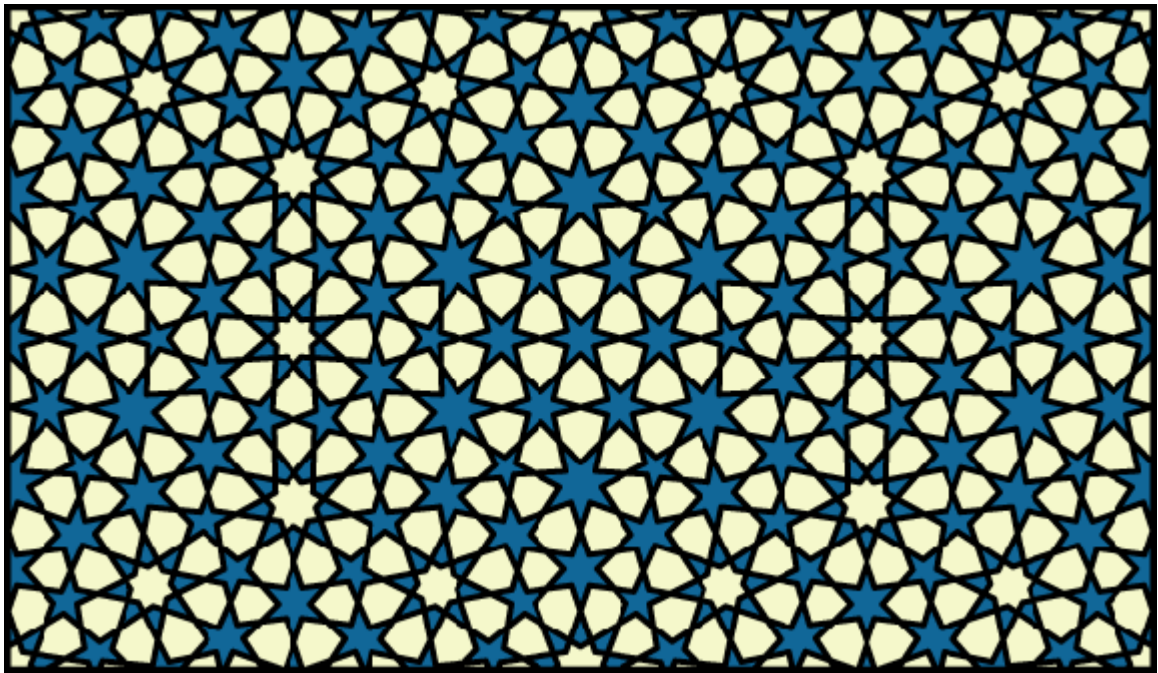

سجود السهو

Sujoodus-Sahw

Forglemmelsens Prostration

Sheikh Muhammad Al-Sâleh
Al-Utaimîn

Indholdsfortegnelse

Indledning

Az-Ziyaadah

Tasalim før bønnen er slut

An-Naqs

Undladelse af forpligtelser (Waajibaat)

Shakk

**Sujudoos-Sahw når man beder
bag en Imam**

I Allah den Barmhjertiges , den Nådiges Navn

Al pris er til Allah, Herren over alle skabninger, og må Han opløfte og velsigne Vores Profet Muhammad (ﷺ) med fred, ham, som bragte Os det klare og sande budskab. Og må Han velsigne Profetens (ﷺ) sande efterfølgere, hans ledsagere og dem, der følger efter dem med det gode indtil Dagen, hvor de belønnes for dette.

Efterfølgende:

Mange mennesker er uvidende om mange af reglerne vedrørende Sujoodus-Sahw (forglemmelsens prostration) i bønner. Nogle undlader Sujoodus-Sahw, når den er obligatorisk for dem; andre udfører den på steder, hvor det er forkert; nogle laver den før Taslim, hvor man bør lave den efter Taslim; andre udfører den efter Taslim, når den bør laves før Taslim.

Det er derfor vigtigt at blive opmærksom på reglerne omkring Sujoodus-Sahw. Særligt for Imamerne, som folk følger efter i bønner, og som derfor har påtaget sig ansvaret for at følge det korrekte, som er tilskrevet bønner, og ansvaret for at lede muslimerne af denne vej.

Jeg ønsker hermed, at fremlægge nogle af de kendelser, som omhandler dette emne, for mine brødre og håber, at Allah, den Højeste, vil gøre det til gavn for Hans troende tjenere.

Så jeg fortæller, mens jeg søger Allah den Højestes hjælp, og beder Ham om at velsigne Os med, hvad er korrekt:

Sujoodus-Sahw er to prostrationer (Sujood), som man beder for at gøre op med fejl, der er sket under bønner på grund af glemsomhed (sahw).

Dens grunde er tre:

- **Az-Ziyaadah:** at have tilføjet noget
- **An-Naqs:** at have undladt noget
- **As-Shakk:** at have været i tvivl

Hvad disse udtryk præcist betyder, og hvordan man skal forholde sig, når et af dem opstår under ens bøn, vil efterfølgende blive forklaret.

Az-Ziyaadah

Hvis en person der beder, med vilje tilføjer en ekstra rukn' eller andet, så er hans bøn annulleret. Hvis han derimod gør det af glemsomhed og ikke husker det, før bønner er færdig, så skal han blot lave Sujoodus-Sahw, og bønner betragtes som komplet og fuldendt.

Hvis han, mens han beder det ekstra, husker at han tilføjer noget, så er han pålagt at forlade det ekstra, og i slutningen af bønnen lave Sujoodus-Sahw. Bønnen er hermed korrekt og fuldendt.

Et eksempel på dette er en person, der under Dhuhr beder 5 rukoo'. Da han laver Tashahhud husker han, at han har lavet 1 rukoo' for meget. Han skal så gøre Tashahhud færdig og lave Taslim. Herefter skal han lave Sujoodus-Sahw og Taslim igen.

Hvis han først husker, at han har lavet 1 rukoo' for meget efter Taslim, skal han lave Sujoodus-Sahw og Taslim igen.

Beviset for dette er en hadith fra 'Abdullaah ibn Mas'ood (ra), som har sagt:

Profeten (ﷺ) bad Dhuhr med 5 rak'ah, så én sagde: Er der tilføjet noget til bønnen? Profeten (ﷺ) svarede: Hvorfor det? Folk svarede: Du har bedt 5 rukoo', så han (ﷺ) udførte to prostrationer efter Taslim.

En anden hadith fortæller:

...så han (ﷺ) vendte fødderne mod Qiblah, udførte to prostrationer og Taslim.

(Bukhari, Muslim og Abu Dawud)

Tasalim før bønnen er slut

Den, som laver Taslim før bønnen er slut (tilføjelse) med vilje; hans bøn er annulleret.

Hvis det sker på grund af glemsomhed, og han ikke husker det før efter lang tid, skal han udføre bønnen igen. Hvis han husker det inden for kort tid, f.eks. 2-3 minutter, skal han bede det han mangler, lave Taslim, så lave Sujoodus-Sahw og Taslim igen.

Beviset for dette er en hadith fra Abu Hurayrah (ra), som har sagt:

Profeten (ﷺ) bad enten Dhuhr eller 'Asr bønnen med os, og han bad kun 2 rak'ah og (afsluttede bønnen med) Taslim. Han rejste sig og lænede sig op af et stykke træ i den forreste del af moskéen. Abu Bakr (ra) og 'Umar (ra) var tilstede blandt folk den dag, men de turde ikke tale med Profeten (ﷺ) (om de 2 resterende rak'ah). Nogle folk forlod moskéen i en fart og undrede sig: Er bønnen blevet forkortet? Blandt folket var der en mand kaldet Dhul Yadain (Profeten (ﷺ) kaldte ham Dhul Yadain (manden med de to hænder), fordi hans hænder var lange), som sagde: "Åh, Allahs Budbringer, har du glemt eller er bønnen blevet forkortet". Allahs Budbringer (ﷺ) sagde: "Jeg har ikke

glemt, og bønneren er ikke blevet forkortet". Dhul Yadain sagde så: "Nej, du har glemt, åh Allahs Budbringer". Så Profeten (ﷺ) rejste sig, bad 2 rak'ah (mere) og afsluttede bønneren med Taslim. Derefter sagde han Takbir og prostrerede, som han sædvanligvis prostrerer eller måske lidt længere. Dernæst løftede han hovedet og sagde Takbir. Så sagde han Takbir igen og udførte endnu en prostration, som han plejer at prostrere eller måske lidt længere.

Til sidst løftede han hovedet og sagde Takbir. (Profeten (ﷺ) udførte Sujoodus-Sahw efter at have bedt de 2 mistede rak'ah".

(Bukhari og Muslim - i Muslim: I 'Asr bønneren)

Hvis Imamen laver Taslim, før bønneren er slut, og nogle af dem, der beder bag ham, ikke har bedt med fra starten, rejser sig op for at bede det de mangler; og Imamen da husker, at han har glemt noget i hans bøn, og rejser sig op for at færdiggøre bønneren - så har han dem bag Imamen i dette tilfælde 2 muligheder. Enten beder de det færdigt, som de mistede i starten af bønneren og så laver Sujoodus-Sahw. Eller de stopper med det de mangler, og følger efter Imamen, som beder det, han glemte under bønneren, og følger ham når han bagefter laver Sujoodus-Sahw og Taslim, og derefter fuldfører de det de mangler, og laver sujoodus-Sahw efter Taslim; og dette er det bedste og mest korrekte.

An-Naqs

At undlade nogle af bønnerens søjler (arkaan). Hvis en person har undladt en af bønnerens søjler (og dette er den første takbeer (takbeeratul-Ihram)), så har han ikke bedt, da bønneren ikke er startet/etableret, uanset om det er med vilje eller af glemsomhed. Hvis det er andet end den første Takbeer, og det er undladt med vilje, er bønneren annulleret. Hvis undladelsen skyldes glemsomhed, når han så når til samme sted i næste rukoo', så tæller man ikke den rukoo' med, hvor han har lavet fejl, og den næste tager dens plads. Hvis han ikke har nået til samme sted i næste rukoo', er det obligatorisk for ham at gå tilbage til det, som han har glemt, og udføre det og det der kommer efter.

I begge tilfælde skal han lave Sujoodus-Sahw efter Taslim.

Eksempel:

Hvis man har glemt anden prostration i første rak'ah, men husker dette, mens man sidder mellem de 2 prostrationer i anden rak'ah, så skal man se helt bort fra første rak'ah, og den anden rak'ah tæller som den første. Når man så når til Taslim, skal man bagefter lave Sujoodus-Sahw og Taslim igen.

Et andet eksempel er, hvis man glemmer den anden prostration i første rak'ah, og rejser sig op efter første prostration. Man husker først dette, da man rejser sig op fra rukoo' i den anden rak'ah. Man skal da gå tilbage til at sidde mellem de to prostrationer, udføre anden prostration og fortsætte bønneren derfra. Når bønneren er slut, laves der Taslim, Sujoodus-Sahw og Taslim igen.

Undladelse af forpligtelser (Waajibaat)

Hvis en person, der beder, undlader noget obligatorisk i bønnen, så er bønnen annulleret. Hvis han derimod undlader på grund af glemsomhed, men husker det, inden han går videre i bønnen, så skal han udføre det, og bønnen er accepteret.

Hvis han husker det efter, at han er gået videre i bønnen, men inden han når den søjle, som følger efter, skal han gå tilbage og udføre det glemte. Hvis han husker det, efter han er nået til den næste søjle, så er det han havde glemt annulleret, og han skal ikke gå tilbage, men gøre bønnen færdig og lave Sujoodus-Sahw inden Taslim.

Eksempel:

Hvis en person rejser sig efter anden prostration i anden rak'ah for at udføre tredje rak'ah og har glemt tashahhud, men husker den, inden han rejser sig op, skal han blive siddende, udføre tashahhud og gøre bønnen færdig. Hvis han husker fejlen, mens han er ved at rejse sig op, skal han sætte sig ned, lave tashahhud, færdiggøre bønnen og lave Taslim. Derefter lave Sujoodus-Sahw og Taslim igen.

Hvis han husker fejlen, efter han har rejst sig helt op, er hans tashahhud annulleret, og han skal ikke gå tilbage til den. Han skal gøre bønnen færdig og lave Sujoodus-Sahw før Taslim.

Beviset for dette er hadith fra 'Abdullaah ibn Buhaynah (ra), som har sagt:

Profeten (ﷺ) ledte dem i Dhuhur-bønnen. Han (ﷺ) rejste sig efter de første 2 rak'ah og sad ikke (for tashahhud), så folk stod sammen med ham (ﷺ). Da de nåede til slutningen af bønnen, og folk ventede på hans Taslim, sagde Profeten (ﷺ) Takbir, mens han (ﷺ) sad ned og lavede 2 sujood før Taslim. Så lavede han Taslim.

(Bukhari)

Shakk

Tvivel er, når man er usikker på hvilken af 2 handlinger, der er foregået. Tvivel skal man ikke tage sig af, hvis det er en af følgende tilfælde:

- Hvis det er tvivel, som kun forsøger at bedrage en selv og som ikke er ægte, såsom Satans hvisken.
- Hvis tvivel tit opstår for en person, så han altid har tvivel efter tilbedelse.
- Hvis tvivlen opstår efter tilbedelse, men han ikke er helt sikker. Her skal han så handle ud fra det, som han netop er sikker på.

Hvis man f.eks. beder Dhuhur, og efter man er færdig, kommer man i tvivel om man har bedt 3 eller 4 rak'ah. I dette tilfælde skal man ikke foretage sig noget, medmindre man er sikker på, at man kun har bedt 3. Hvis dette sker kort tid

efter, skal man bede den sidste rak'ah, lave Taslim, så Sujoodus-Sahw og Taslim igen. Hvis man først husker det efter lang tid, skal bønnes laves helt om.

For tvivl i andre end de tre tilfælde skal man tage sig af det og handle. Tvivl i bønnes vil da være en af følgende 2 situationer:

- At en af de to muligheder synes mere sikker end den anden. Så skal bønnes gøres færdig ud fra den mulighed, som man mener er den rigtige, lave Taslim, Sujoodus-Sahw og Taslim igen.

Eksempel:

Man beder Dhuhr, og i en rak'ah kommer man i tvivl om, det er den anden eller tredje rak'ah, men mener nok, at det er den tredje. Derfor udfører man den, som er det den tredje. Efter at have lavet yderligere en rak'ah, laver man Taslim. Derefter udfører man Sujoodus-Sahw og så Taslim igen.

Beviset for dette er fastslået i de to Saheeh (Bukhari og Muslim) fra den hadith af 'Abdullah ibn Mas'ood (ra), der fortæller at Profeten (ﷺ) har sagt:

Hvis én af jer tvivler i sin bøn, så lad ham anstrenge sig/stræbe efter at opnå, hvad er rigtigt og fuldføre den på det grundlag. Derefter lad ham lave Taslim og udføre to prostrationer.

- Man er i tvivl om hvilken af de to muligheder, som vejer tungest. Derfor skal man handle efter hvad man er sikker på. Hvis man er i tvivl om, man har bedt 2 eller 3 rak'ah, er det sikkert, at man har bedt 2. Derfor færdiggør man bønnes ud fra den betragtning, og laver Sujoodus-Sahw før Taslim.

Et eksempel på dette er, hvis man beder 'Asr og kommer i tvivl (i en rak'ah), om det er den anden eller tredje rak'ah, og begge muligheder vejer lige meget i ens tanker. Bønnes udføres så, som var det den anden rak'ah. Man laver den første tashahhud og de to efterfølgende rak'ah. Derefter slutter man af med Sujoodus-Sahw og Taslim.

Beviset for dette er, hvad Muslim refererer fra Abu Sa'eed al-Khudree (ra), at Profeten (ﷺ) har sagt:

Hvis en af Jer tvivler i sin bøn og ikke ved, hvor mange (rak'ah) han har bedt – om det er tre eller fire – så lad ham forlade tvivlen og bygge på, hvad han er sikker på. Lad ham så udføre to prostrationer før Taslim. Så hvis han har bedt fem, så vil de udligne hans bøn, og hvis han har bedt fulde fire, så vil de være/blive en ydmygelse for Satan.

Et eksempel på tvivl kan være, hvis man kommer, mens Imamen er i rukoo'.

Så laver man den første takbeer, mens man står op og derefter rukoo'. Dette vil resultere i en af tre situationer:

- At man er sikker på, at man har nået Imamen, mens han har været i gang med rukoo', og før han har rejst sig fra den. Så har man nået den rak'ah, og hermed er recitationen af Surat al-Faatihah ikke påkrævet af én.
- At man er sikker på, at Imamen har rejst sig fra rukoo', før man har sluttet sig til bønnen. Så har denne rak'ah forbigået én.
- At man er i tvivl, om man har nået bønnen, mens Imamen udfører rukoo' – således at man når denne rak'ah - eller om Imamen har rejst sig fra rukoo', inden man når at deltage.
Hvis den ene af disse to situationer er mere sandsynlig end den anden i ens tanker, skal man handle ifølge den første og fuldføre bønnen på det grundlag. Derefter lave Taslim, efterfulgt af Sujoodus-Sahw og Taslim igen.
Dette er selvfølgelig reglen, medmindre man har udført alle elementer i bønnen.

Men hvis ingen af de to tilfælde vejer mere end den anden i ens tanker, skal man handle efter, hvad er sikkert (hvilket er, at man mangler en rak'ah), og fuldføre bønnen på det grundlag – det vil sige at lave en rak'ah i stedet for det, der har forbigået én. Derefter skal man udføre Sujoodus-Sahw før Taslim.

Bemærk: Hvis man tvivler under sin bøn, skal man handle efter, hvad man er sikker på, eller efter hvad man tror er mest rigtigt – i overensstemmelse med førnævnte detaljer. Hvis det sidenhen under bønnen bliver klart for én, at det grundlag, man har handlet efter, er i overensstemmelse med virkeligheden, og at man hverken har tilføjet eller undladt elementer i bønnen, så skal man ikke længere udføre Sujoodus-Sahw. Dette er kendt fra madhab (Ahmad ibn Hanbal) og skyldes at tvivlen, som nødvendiggør Sujoodus-Sahw, ikke længere eksisterer.

En anden mening er, at Sujoodus-Sahw stadig er nødvendig for at ydmyge Satan – ifølge hvad Profeten (ﷺ) har sagt:

Og hvis han har bedt den fuldendt, så vil de to prostrationer være/blive en ydmygelse for Satan.

Sujoodus-Sahw er desuden nødvendig på det grund af det faktum, at man har udført en del af sin bøn i en tilstand af tvivl om udførelsen af den. Derfor er denne mening mere korrekt.

Et eksempel på dette er, hvis man beder, og under en rak'ah kommer man i tvivl om, det er den anden eller den tredje rak'ah. Hvis man er usikker på, hvilken af disse to muligheder er mest rigtig, går man ud fra, at det er den anden rak'ah og fuldfører sin bøn på det grundlag. Under fortsættelsen af bønnen

går det imidlertid op for én, at det faktisk var den anden rak'ah.

Ifølge en mening, bedst kendt i madhab, skal man ikke længere udføre Sujoodus-Sahw. En anden mening er (og denne foretrækkes), at Sujoodus-Sahw udføres før Taslim.

Sujudoos-Sahw når man beder bag en Imam

Hvis Imamen glemmer, bliver det obligatorisk for de, som beder bag ham, at følge ham i udførelsen af Sujoodus-Sahw. Dette er baseret på, at Profeten (ﷺ) har sagt:

Imamen er bestemt for at følges, så afvig ikke fra ham.

Og efterfølgende:

...så når han prostrerer, så prostrér.

Denne hadith fra Abu Hurayrah (ra) er rapporteret fra både Bukhari og Muslim.

Så uanset om Imamen laver Sujoodus-Sahw før eller efter Taslim, bliver det også obligatorisk for den, som følger ham, at lave den med ham. Dette gælder, undtagen hvis man ankommer for sent til bønnen og skal erstatte den del af bønnen, som man er gået glip af. Her skal man ikke følge Imamen i Sujoodus-Sahw efter Taslim. Det skyldes, at man ikke kan lave Taslim sammen med Imamen, men først skal gøre godt for, hvad man er gået glip af. Først herefter laves Taslim, efterfulgt af Sujoodus-Sahw og Taslim igen.

Et eksempel herpå er, hvis man træder ind i bønnen, mens Imamen er i den sidste raka'ah og skal derefter til at lave Sujoodus-Sahw. Så mens Imamen laver Taslim, skal man rejse sig og fuldende, hvad man er gået glip af og ikke lave Sujoodus-Sahw sammen med Imamen. Når man derefter har færdiggjort bønnen og lavet Taslim, skal man lave Sujoodus-Sahw. Men hvis følgeren og ikke Imamen glemmer i bønnen, men ikke mangler en del af den, er Sujoodus-Sahw ikke påkrævet.

Dette skyldes, at ens Sujoodus-Sahw vil forårsage, at man afviger fra Imamen. Også fordi Sahabah (ra) har udeladt Tashahhud, når Profeten (ﷺ) har glemt den, og så har de rejst sig sammen med ham og ikke siddet for tashahhud. Dette har de gjort for at efterkomme den pligt at følge efter Imamen og ikke at afvige fra ham.

Men hvis man mangler en del af bønnen, fordi man har glemt den, mens man beder efter Imamen, eller mens man er ved at gøre godt for, hvad man mangler (mens man beder på egen hånd), så skal man lave Sujoodus-Sahw efter at have færdiggjort bønnen. Man laver Sujoodus-Sahw før eller efter Taslim afhængig af årsagen dertil, hvilket er forklaret tidligere.

Eksempel:

Hvis man beder efter en Imam og glemmer at sige 'Subhaana Rabbi al-'Adheem' i rukoo', men man mangler ikke en handling/bevægelse i bønnen, behøver man ikke at lave Sujoodus-Sahw. Men hvis man mangler en rak'ah eller mere, må man gøre godt for den og lave Sujoodus-Sahw før Taslim.

Yderligere et eksempel:

Man beder Dhuhr efter en Imam, og Imamen rejser sig for den fjerde rak'ah, men man forbliver siddende, fordi man mener, at denne er den sidste rak'ah. Egentlig skal man rejse sig, når man ved, at Imamen har rejst sig. Så hvis man når at rejse sig, inden Imamen er færdig med rukoo', er prostration ikke påkrævet af én. Hvis man til gengæld er gået glip af en rak'ah eller mere, fordi man har siddet for længe, skal man (når Imamen laver Taslim) lave den/de efterfulgt af Taslim, Sujoodus-Sahw og Taslim igen.

Prostrationen skyldes, at man har tilføjet det at sidde, mens Imamen står op for den fjerde rak'ah.

Bemærk: Fra hvad er nævnt forud, vil det blive klart, at Sujoodus-Sahw nogen gange udføres før Taslim, andre gange efter.

Man udfører således Sujoodus-Sahw før Taslim i to tilfælde:

- Hvis det skyldes, at man har udeladt noget i bønnen.
Det er ifølge den hadith af 'Abdullaah ibn Buhaynah (ra), at Profeten (ﷺ) udførte Sujoodus-Sahw før Taslim, når han forlod den første Tashahhud. Hadithen er citeret tidligere.
- Hvis det skyldes tvivl, hvor man ikke er i stand til at afgøre, hvilken af de to muligheder der er mest sandsynlig.
Det er ifølge den hadith af Abu Sa'eed al-Khudree (ra) om én, som tvivler i sin bøn og ikke ved hvor mange (rak'ah) han har bedt - om det er 3 eller 4 rak'ah. Så Profeten (saws) beordrede den person til at lave to prostrationer før Taslim. Hadithen er citeret tidligere.

Man udfører Sujoodus-Sahw efter Taslim:

- Hvis det skyldes en tilføjelse til bønnen.
Det er ifølge hadith af 'Abdullaah ibn Mas'ood (ra), som lyder, at da Profeten (ﷺ) har bedt Dhuhr med 5 rak'ah, nævner de det for ham efter Taslim. Han (ﷺ) udfører så 2 prostrationer og derefter Taslim. Han (ﷺ) har ikke forklaret at hans prostration efter Taslim har skyldtes, at han kun har kendt til den tilføjelse efter at have lavet Taslim.
Så det viser, at denne regel er generel, og prostration pga. tilføjelse skal laves efter Taslim, uanset om man bliver klar over det før eller efter Taslim.

Dette omfatter også det tilfælde, hvor man i glemsomhed laver Taslim, før man har fuldendt sin bøn. Man kommer i tanker om det og gør det færdigt. Man har tilføjet en Taslim inde i bønnen, så man skal lave prostration efter Taslim. Det er i overensstemmelse med den hadith af Abu Hurayrah (ra), som lyder på, at Profeten (ﷺ) har lavet Taslim i Dhuhr eller 'Asr efter 2 rak'ah. De har nævnt det for ham, og han har fuldendt bønnen med Taslim og lavet Sujoodus-Sahw. Hadith er citeret tidligere.

- Hvis det skyldes glemsomhed, og den ene mulighed vejer mere end den anden.
Ifølge hadith af Ibn Mas'ood (ra) som fortæller, at Profeten (ﷺ) har bedret den, som glemmer i hans bøn, til at anstrenge sig for at konstatere hvad er rigtigt og siden gennemføre sin bøn på det grundlag. Derefter lave Taslim og prostration. Hadithen er citeret tidligere.

Hvis to tilfælde af glemsomhed opstår for én under samme bøn, hvor det ene kræver prostration før Taslim og den andet efter Taslim, siger de lærde at: prostration før Taslim er overvejende, så man skal lave Sujoodus-Sahw før Taslim.

Eksempel:

Hvis man beder Dhuhr og rejser sig for den tredje rak'ah, uden at sidde for den første tashahhud, men i stedet sætter sig i den tredje rak'ah og tror, at det er den anden. Senere i bønnen kommer man i tanker om, at det er den tredje – så bør man rejse sig, bede en yderligere rak'ah, lave Sujoodus-Sahw og Taslim.

Man har udeladt den første tashahhud, hvilket kræver prostration før Taslim, og man har tilføjet, at man sidder i den tredje rak'ah, hvilket kræver prostration efter Taslim. Prostration før Taslim er den fremherskende, og Allah ved bedst.

Så jeg beder til Allah om, at Han vil velsigne Os og Vores muslimske brødre med forståelse for Hans Bog og Hans Sendebuds (ﷺ) Sunnah, og at vi handler efter dem indadtil og udadtil, i såvel 'aqeedah samt tilbedelse og handlemåder. Og at Han velsigner Os med et godt resultat, sandelig Han er den mest Godgørende, mest Gavmilde.

Og al Pris er til Allah, Herren over alle skabninger, og må Allah opløfte og velsigne Vores Profet Muhammad (ﷺ), hans sande følgere og alle hans ledsagere med fred.